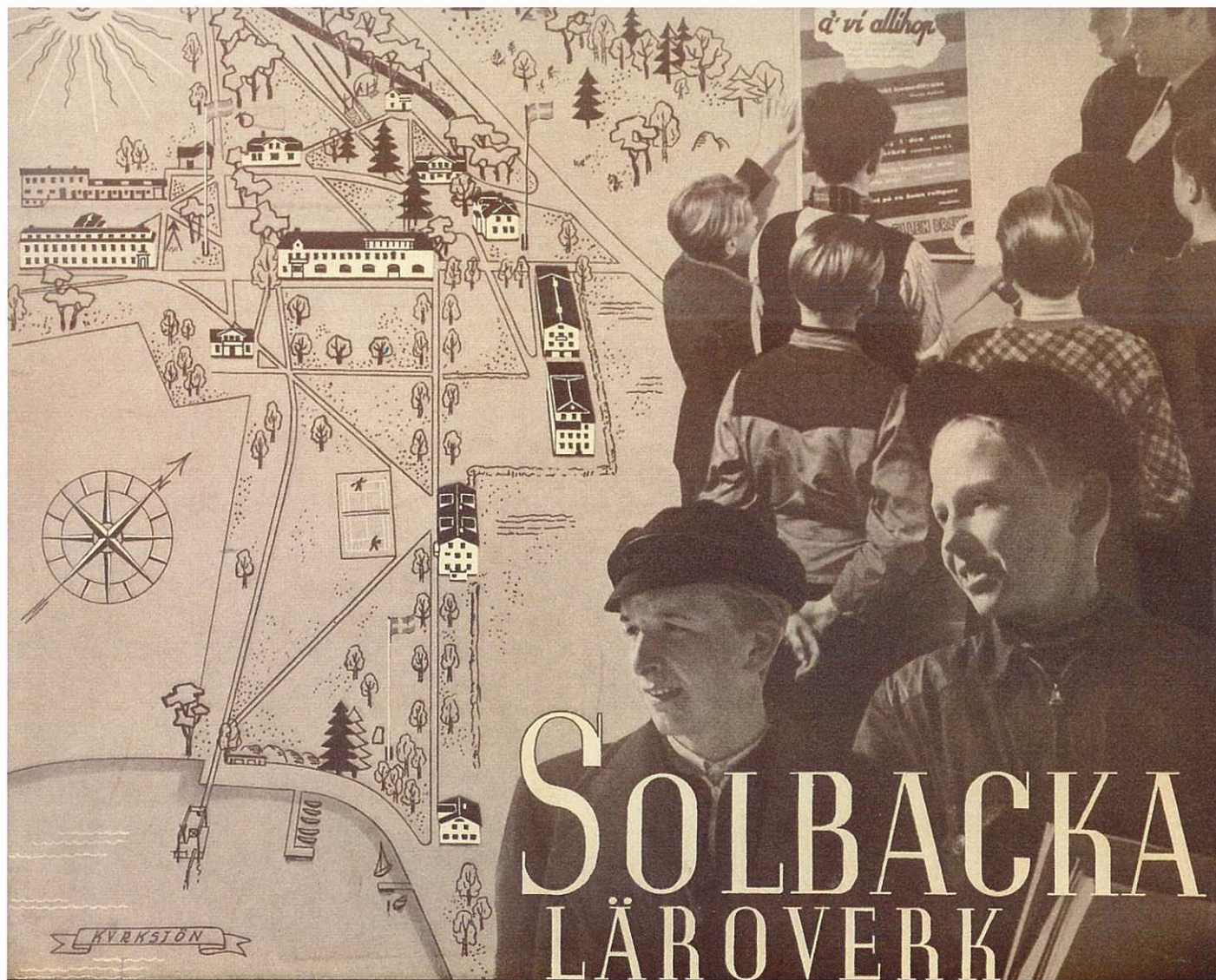

Ett "Smultronställe" berättat av elev 214, Hans Norrman

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Solbackatiden 1943-1946.	3
3	Sommaren -46.....	8
4	Solbacka 1946-1948.....	8
5	Lärarna.....	9
6	Pojkinternat.....	10
7	Uffe mot Palle.....	11
8	Rasproblem.....	12
9	Mobbing.....	13
10	Vårbal.....	14
11	Sommarloven.....	14
12	Sista ringen.....	16
13	Studenten -48.	18
14	Muntan.....	19
15	Studentfester.....	20
16	Studentfirandet.....	21
17	Epilog. En ful fisk.....	23
18	Lillemors tårta till kaffet vid jubileet.....	24
19	1948 års studenter 1998.....	25
20	Arne Issenius glasmålning. Gåva till Folke från kollgiet.	26
21	Utrustningslista.....	27

Ett smultronställe

Berättad

av

Elev 214

Hans Norrman

1 Inledning

När jag så skulle börja i avgångsklassen i realskolan i Sollefteå 1943, efter att ha tvingats tentera vid terminsstarten, dök frågan upp var jag skulle fortsätta min skolgång. Jag kommer väl ihåg när diskussionen uppstod. Det var vid middagen en vecka före skolstarten på hösten 1943. Pappa sade Sundsvall, mamma sade Östersund. Alla från orten, som fortsatte från Sollefteå, som då inte hade något gymnasium, for till Härnösand. Så hade Göte Lawer, Lennert Sjögren och Arne Molin gjort. Då nämner jag att Fritjof Wilhelmsons, pappas kollega i Sollefteå, son Lars gick på Solbacka Läroverk. Jag visste ju inte alls vad det var. Vid varmrätten går Georg och beställer ett telefonsamtal till Rektor Goding vid Solbacka. Eftersom alla telefonsamtal kopplades manuellt kommer samtalet först vid efterrätten. Pappa går och tar samtalet, kommer tillbaka och säger ”om en vecka börjar du vid Solbacka i Ring I i realgymnasie”. Det var snabba beslut. Jag kände ingen misströstan för att lämna Sollefteå men heller ingen spänning för det nya. Jag var som ett menlöst djur, som föstes fram. Egna funderingar visste jag inte vad det var, och hade man några, så gällde det att icke marknadsföra dem. Efter någon dag kom små märklappar med nr 214, som skulle sys fast på alla kläder, som skulle med, från långkalsonger till lakan. Nu var det jag som skulle åka sovvagn för första gången i mitt liv alldeles ensam. Nu var det jag som sattes på ”stortåget” söderut.

2 Solbackatiden 1943-1946.

Åka sovvagn för första gången var ett äventyr, men jag tycks ha klarat det, och även bytet av tåg i Stockholm, för på eftermiddagen stod jag vid Stjärnhovs station. I taxin upp till Solbacka fick jag sällskap med två äldre ”grabbar”. En hade hatt på sig, vilket stod i ordningsreglerna att man inte fick ha. Framför skolan stod Rektor Goding och tog emot oss. Där stod även

Folke Carlsson, han bytte namn till Heinius senare, och frågade om jag spelade något instrument. När jag inte gjorde det, blev jag lämnad ensam med order att leta reda på Allén. Där jag skulle bo. Efter någon timme började andra grabbar med föräldrar att strömma in. Min rumskamrat skulle bli Per-Bertil Grim-Påhlson från Nyköping. Pappa Påhlson utgick från att Per-Bertil skulle trivas bra för han, pappan, hade också bott i Norrland en tid, närmare bestämt något år i Murjek. Jag vet ej om vi gick på det. Dagen efter hade Per-Bertil upptäckt en gammal kamrat och önskade ha honom som sin rumskamrat. Jag bytte rum med honom. På så sätt hamnade jag på N Gymnastiken, vilket nog var det bästa som hänt mig. Som husfar, pater kallade vi dom, igenkände jag en av de äldre hattprydda herrarna från taxin. Det var "Mimma" vår pater och gymnastiklärare.

Uffe Peyron, kameranladdad i Strängnäs på bandymatch

Bara efter en dag var allt i ordning och mitt liv på Solbacka började. På elevhemmet fanns Uffe Peyron och Karl-Erik Björkman, Där bodde Björn Tibell, Claes Wachtmeister och Hans Danielsson, Putte Kjellquist och Jan Engström, Wallnerström och Sundblad. Klas von Heland, Ola Petersén. Vi var fjorton grabbar, som snart lärde känna varandra. Som helt ny och norrlänning körde dom nog med mig lite i början. Men efter en tid så flyttade Klas och jag ihop och så förblev det under flera terminer.

Uffe Peyron från Helsingborg och "Masen" Björkman från Sävsjö bodde i det stora rummet på första våningen. Rummet präglades av skitprat, lite

intelligent prat och hjärnans verksamhet? Schack och skyttet dominerade där. Björn var låghalt, så han kunde ej deltaga i alla tävlingar och gymnastiska övningar, som vi sysslade med. Var och en höll reda på sitt. Den direkta motsatsen var Claes Wachtmeisters och Hans Danielssons rum. Där hängde träningsoveraller i olika färger och kondition på streck från alla hörn. De flydde från allt skolarbete in i idrotten. Husmor Ögren var förtvivlad. Av någon underlig anledning blev jag Husmors lilla skyddsling. Wallnerström och Sundblad gick i realskolans femte klass, dom satt mest och jobbade och slet. Jag mötte dom våren 1994 på Solbacka. 50 år hade gått, men jag kunde identifiera dom med lite hjälp. I femman gick även Erik Berglund från Sandviken, en kraftig rustik grabb som jag också kände igen.

Att jag av en slump hamnade på Norra Gymnastiken var tur, för på Allén fanns som pater Lektor Hammarstrand, som blev rena skräcken för grabbarna. Elevhemmet kom att kallas Grine under den tid han tjänstgjorde där som pater. Men när jag tänker efter vilka grabbar som bodde där kan jag nog förstå det. Grini var ett norskt fångläger för norska motståndsmän i Oslo,

Jag fick ett helvete att läsa in franskan, som jag lämnat i Sollefteå efter någon termin. En Magister Jansson skulle hjälpa mig och en grabb till att komma ifatt de andra. Vi kom aldrig ifatt och jag fick mitt B? i studenten av välvilja av Sir Harry. Docenten Lennerstrand i biologi var så torr så det fanns risk för självantändning. Adjunkten Wigfors i matte och fysik, E o adjunkten Selling i matte tillät oss aldrig säga sträckan B-H, utan då fick vi ändra namn på hörnen i figuren. Lektor Wolfgam Greif-Hammarstrand, enligt uppgifter försvann hans far på Västfronten 1917, hans svenska mamma flyttade hem till Djursholm, Han tog student vid Hum i Sigtuna, licentiat i Uppsala och flera års tjänstgöring vid engelska internatskolar, hade jag i tyska och engelska. Han jobbade hårt med oss tröga grabbar och var nog lite för mycket german för många. Han var en av de sista som övergav Dagsposten, nazistisk tidning i Sverige, som lärare var han överlägsen de flesta.

”Acce”, ”Fritte” och ”Julle” vilar ut efter lektion

Mina lärare växlade under åren, men i huvudsak var det bra lärare. Men det fanns vissa typer som inte hade i katedern att göra. Till fransklektionerna fördes *en* glosbok, som snabbt sändes fram vid glosförhören. Vi hade utarbetat ett system där en av oss i tur och ordning skrev ner de nya glosorna. Under åren försvann de flesta av dessa lärare, så när jag lämnade skolan -48, var det ett i huvudsak mycket kompetent kollegium som undervisade i gymnasiet

Det är vår och nya utflykter på Jättnaån. Till höger Hugo Henriz

Fritiden gick fort. På vintern var det skidor som gällde, och som norrlänning hade jag vissa förpliktelser. Kaj Nelson slog mig i alla tävlingar. Fäktning tog mitt intresse en tid, men utan större framgångar utanför skolan. Orientering började jag med från första terminen. Där var det ”Klara” Åhrén och Charlie Kjellgren som drog ut mig. Där var de årliga mötena med Östra och Södra Real de stora händelserna. Då möttes vi i de sörmländska skogarna och tävlade. Vi klarade oss mycket bra. Men det intressanta var rektorernas lunch. Där var ju Goding, som kom i bil med chaufför och hade lunchkorgarna med sig. Goding spelade då verkligen ut all sin charm. Rektor Swedelius från Östra Real, mer än en kopia av Oscar II, uppskattade dessa möten. Han var ju även skolans inspektör. Vad som slog mig vid orienteringen var, att bergen och dalarna var så låga och små. När man sprang från en kontroll till en annan kunde man ju springa över flera åsar, och ändå var det bara några hundra meter. Det skulle ha varit hemma i norr det, där dalar och berg verkligen var berg och dalar. Solbacka införde långkalsonger under de korta idrottsbyxorna, inte vackert, men praktiskt. Vi bara körde rakt igenom sly och buskar. När vi

också förklarade att ”orienteringssjukan” berodde på kontakten med vegetationen och viss ohyra.

Skytte omhuldades mycket. Bland ledarna var det Kalle Holm, min svensklärare, som uppmuntrade oss. Det var ban- och fältskytte. Många söndagsmorgnar lämnade två-tre taxibilar, drivna med gengas, skolan och fraktade iväg oss till olika trakter av Sörmland. Många av kamraterna ansåg oss heltokiga som frivilligt steg upp kl. 7 den dagen då man fick sova. Men genom orienteringen och skyttet fick jag nog se mer av Sörmland än mången annan.

Uffe Peyron var ledaren från mitt elevhem, när det gällde skytte och löpning. Han körde hårt med oss. För all träning gick ut på att bli bäst vid tävlingarna mellan de olika elevhemmen. Det gick så långt att han på våarna planerade, vilka som skulle få flytta in på vårt elevhem till hösten, när någon elev slutade. Det var framför allt till tiomannastafetten. Där gällde olika delsträckor, från 100 m sprinters till 2000 m terränglöpning, från skolgården ner mot Sjöstugan efter Kyrksjöns strand mot Jättna, över vägen genom skogen och upp till gamla löparbanorna, som låg norr om Norrebo. Saknades en medeldistanslöpare bland oss, så var Uffe ute och värvade redan på våren någon bra medeldistanslöpare till vårt elevhem för nästa års tävling.

Uffe var lika duktig i skytte som han var urusel i fotboll. En gång träffade han med bollen ”Nilles” fönster. Nille ut för att hålla räfst och rättarting med bollen i famnen där stod Uffe och såg skyldig ut. ”Nille” kom av sig. Uffe var aktad och respekterad av alla lärarna. Vaktmästaren fick sätta in en ny glasruta. Och inget mer hände. ”Nille” var världens mest pliktskyldige och rättvisa lärare.

Här finns tusen och en episod att berätta. Men jag måste komma vidare, få se om jag senare kan skjuta in någon historia.

I Ring 3 hade Uffe valts till kurator, elevkårens ordförande och flyttat till Olympen, och därmed slogs gänget på Norra Gymnastiken sönder. På Sjöstugan samlades ett heterogent gäng under lektor Israelssons paterskap. Honom såg vi aldrig till, men hans mycket unga och runda fru försökte ibland visa någon medmänsklighet. Min rumskamrat blev Rosberg från Åtvidaberg. Det enda gemensamma som vi hade var att våra fäder hade legat på Stutis tillsammans. Övriga på luckan var Öved Hultmark, Axel Jonson, Kjellgren från Göteborg, Hans Wilhelmson och Per-Bertil Grim-Påhlsson. Det året är nog det mest förträngda av alla år. Skolarbetet gick inte så bra. Över vissa lärare funderade man om de var lämpade som lärare och vissa lärare undrade om vi var värda ”att kostes på”.

Det problemet löstes när jag själv kom åter på den andra sidan katedern. Det var ekonomiskt lönsamt att vara lärare vid Solbacka. Bostaden, miljön, sociala kontakter fanns i överflöd och möjligheterna till extraknäck var stora.

3 Sommaren -46

Sommaren -46 gick jag naturligtvis på sommarkurs för att förbereda mig för sista ringen. Men när jag var hemma en vecka eller mer i augusti upptäcktes av en händelse att jag var smittad av TBC. Jag hade gått till den nye provinsialläkaren Göran Gerner för en koll. Jag kände mig nere. Han tog även ett TBC prov och jag visade mig vara positiv. Det blev ett djädrans pådrag på en gång. Georg kontaktade omedelbart Dr Dahlstedt på Österåsens sanatorium, som låg en mil från Långsele. Vi for dit omgående på eftermiddagen. Dr Karl Helge Nataniel Krysystemus Dahlstedt, prästson från Wilhelmina, som skulle bort på frackmiddag, undersökte mig klädd i frack (ståndsmässigt). Resultatet blev att jag fick stanna hemma från skolan. Georg ringde Folke Goding och jag fick, som det hette, permission under en termin. Dr Dahlstedt skrev ut dubbla matrasoner av det som då fortfarande var ransonerat och jag blev tillsagd att ta det lugnt.

En termin i Långsele utan att ha något att göra. Alla mina gamla kamrater jobbade eller gick i skola någonstans.

Av någon underlig anledning fick jag köpa en kamera, en Voigtländer 34 x 36 mm och därmed började jag fotografera. Jag har kameran kvar ännu, och den är lika bra nu som då men omodern.

4 Solbacka 1946-1948

Konvalescenstiden hösten -46 är förträngd till det mesta. Efter jul ansågs jag frisk och fick återvända till skolan.

Under min frånvaro hade "Bufflas'" snabbt försvunnit från skolan och jag fick överta hans rum längst upp på Olympen III. Hans tyngd på Solbacka hade ju gjort att han hade ett bland de trevligare rummen på elevhemmet. Nu var det jag som bodde bra och med en fin utsikt över skolgården. Jag var den ende tredjeringaren, som bodde bland de övriga fjärderingarna. Christer Fredholm, som nu var kurator, det motsvarar numera elevkårens ordförande, bodde längst ner i det stora rummet. Bland de övriga fanns Björn Amelin, Krukan, Stubben, Ragnar Carlsson, Bruno Steller och resterna av mina gamla klasskamrater.

Jag fick ju genom min frånvaro under en termin börja i en ny klass. Jag fick så att säga gå om tredje ringen från julen. Också en händelse utanför min kontroll, som jag bara har haft fördelar av. För nu kom jag i en klass med bara trevliga grabbar och mera homogen än den förra. Mina roligaste och de bästa minnen från Solbackatiden är nog bundna till de tre sista terminerna med min nya klass. Jag vet ej om de nya klasskamraterna tyckte synd om den sjuke Hans eller om dom ville se mig som ett år äldre och ”klokare”, men väl omhändertagen blev jag. Och snart lärde jag mig deras spelregler.

5 Lärarna

I de flesta ämnena hade jag också fått nya lärare. Kalle Holm i svenska, som lyckade lägga den lilla grund och intresse jag har i litteraturkunskap, Hammarstrand i engelska och tyska, Arne Bryntse i matte, Allan Weinhagen i geografi. Men i historia fick vi en urusel pedagog, Erik Birk, men förmodligen skicklig forskare. Han var docent vid Helsingfors Universitet.

Jag fann en recension av Birks doktorsavhandling i Svenska Dagbladet. Den gällde Anjalaförbundet. Redan på höstterminen lyckades jag liksom ovetandes referera till en ung svensk-finsk forskare som hade framlagt nya bevis om att det inte var så tokigt vad Anjalamännen gjorde. Sen behövde jag inte göra mycket i historia utan bara försvara min erövrade ställning. Jag minns ännu hur ”Birken” kröp upp bakom katedern, slog upp boken frågade efter de spärrade rubrikerna och vi berättade. Sen gick han igenom det nya helt och hållet från läroboken. Utom på lördagsmorgonen för då hade Sigge Fürst ett väldigt populärt radioprogram, som hette ”Frukostklubben”. Det började med att vi kom sent till lektionen, för vi lyssnade alla på programmet på elevhemmen. Men sen löstes frågan på ett genialiskt sätt. Göran Hesser tog med en egen liten batteridrivna radio till lektionen. Och ”Birken” accepterade detta. Nu kom alla i tid och historien finns ju kvar men nu ej Fürst.

Frukostklubben spökade också i ett annat sammanhang. Som musiklärare och körledare hade vi Nils B Söderström hos oss en eller två dar i veckan. Han hade massor av enskilda elever i pianospel och var ordinarie organist i Storkyrkan Stockholm. Han var även känd som kompositör. Som kompositör är han mest känd för ”Röd lyser stugan bak hängbjörkens skugga” och att han tonsatt Karlfeldts ”Dina ögon äro eldar”. Historier som han aldrig slutade att berätta.

Fler är en gång sa han ”nästa frukostklubb skall ni lyssna för då sjunger Fürsten en visa, som han beställde av mej förra veckan”. Nils B Söderström kallades ömsom för ”Biffen” eller ”Plasken”. Båda namnen syftade på hans

kroppsvolym, vilken var enorm. Både Goding och Plasken tillhörde det illustra sällskapet av skönsjungande bröderna uti "Mistlurarna". Kören gav vid flera tillfällen konserter för oss elever under professor Einar Ralfs ledning. Mitt intresse för historia överlevde och intresset för körsång föddes.

Redan när jag bodde på N. Gymnastiken blev jag god vän med både Kerstin Wilhelmson och Brita Segersäll båda var från Sunne. Kerstin gick På Solbacka tack vare att hon var släkt med fru Karin Goding och Brita för att hon vara väninna till Kerstin. De var de enda flickorna och bodde på Södra Gymnastiken. När rektorns villa blev klar flyttade de in i övre våningen hos honom. Jag blev båda dessa flickors "slasktratt" där de hällde all sin trånad och längtan efter de förbjudna grabbarna. Jag fick bara lyssna - ej röra. Varför blev jag deras förtrogne? Men förtroendet lever kvar efter sextio år. Fler än en gång har vi behandlat drömprinsarnas vidare öden och kommit fram till, att det har nog varit bäst som skett. Kerstin dog efter en lång tids sjukdom 1996. Brita lever vidare i "högsta välmåga" men åldrad på Lidingö och vi brukar ringa till varandra. Hon har inte missat min födelsedag de senaste 35 åren, däremot jag hennes.

6 Pojkinternat

Hur fungerar de sociala förhållandena på ett pojkinternat? Det finns så mycket skrivit om den engelska Public Schools, det som där beskrivs är de perversa typer, som tycks var ett obligatorium. Under min tid upplevde jag aldrig någon homofil. Jag visste knappt vad det var. Men om det fanns skulle jag ju ha märkt det och lärt.

Men visst fanns det motsättningar mellan olika grabbgrupper, men aldrig något organiserat gruppbyggande. Vad som registrerades hos mig var, att en skicklig idrottsman fick en grupp omkring sig, som beundrade honom. En av skolans bästa bollspelare var ju Bufflas. Han hade sitt hov runt omkring. Den som högst upprepade vad Bufflas sade var ju "Krukan". Hans öknamn var en fullträff. Eftersom Bufflas hade andra värderingar än jag hade blev det motsättningar oss emellan. Men de ledde aldrig till någon utlösning i form av våld. Det var på Kaxis - rökplatsen - där skolans kaxar samlades efter måltiderna, som de små grupperingarna ägde rum. Hövdingarna samlade sina hov. Flickor och sprit och idrottsliga paradnummer var samtalsämnen. Men oftast bröts gängen sönder av att någon ur Sångarförbundet tog upp en sång alltefter årstiden, det kunde vara "Vintern rasat" eller "Vår vindar friska" På Kaxis bröts elevhemmens gemenskap och nya relationer skapades. På Kaxis fanns även "ickerökare" för där var elevkårens nav.

Ickerökarna utgjorde en stor grupp som ej var högljudda, utan hade en massa fina intressen. Eftersom jag först i sista ringen blev halvt aktiv rökare, jag köpte en pipa av Kalle Strömfeldt, men lyckades aldrig hålla stoppet vid liv, rörde jag mig i flera kretsar. Kalle hade karvat in sitt friherrliga vapen på pipans huvud. Vid vårt femtioårsjubileum återlämnade jag pipan till honom. Jag hade väntat några uppskattande ord av Kalle. Men han bara fnyste och påpekade att nu hade han blivit greve och därmed fått ett nytt vapen. Hans barnlöse farbror hade dött och Kalle blivit huvudman för den grevliga slakten Strömfeldt. Vare han sig var grevlig eller friherrlig var han heljyst. Gunnar Odenkrants och Erik Esselius tog mig med ut på murkelplockning och långa skogspromenader. Gunnars rum var fullt av murklor, som var upphängda på snören utefter väggarna. Enligt modern svampforskning skulle Gunnar ha varit död för länge sedan. På Kaxis fann jag också mina orienterarkamrater och sångarbröder. Där planerades både sattyg, practical jokes och anfallskedjor i bandy och fotboll.

7 Uffe mot Palle

På våren -47, när jag gick i tredje ring, men bodde bland halvgudarna på Olympen upplevde jag en motsättning, som var intressant. Uffe var kurator och hade de flesta med sig, men det fanns en grupp, som tyckte att han var för väluppfostrad. Det började i matsalen, busarna förde ett djäkla liv. Uffe krävde ordning och när det inte blev detta smällde han stolen mot bordet och lämnade matsalen. Detta tyckte Palle och Stubben inte om, utan det blev ett herrans liv på Kaxis. I samma veva hade en grabb fuskat på ett matteprov för Bryntse. Fuskaren var ett snällt får, ingen kunde tänka sig att han skulle ha en sådan initiativförmåga. Han fick AB på provet. Alla visste, även Bryntse, att han fuskat, men bevis saknades. Då samlade Uffe eleverna i Aulan på kvällen och höll en moralpredikan för oss. Kontentan var ”ska Ni fuska, så för fan gör det för ett B”. Därmed var bråket med ”slabbedöserna” igång. Ordet ”slabbedös” skapades av Lektor Bo Magnusson på 60-talet. De tyckte att Uffe inte hade med detta att göra. Av någon underlig anledning fick jag medla mellan grupperna. Jag tillhörde ej avgångsklassen, så det aktuella problemet var ej mitt, men väl det moraliska. Jag sprang mellan våningar och talade om, vad respektive grupp tyckte. Efter någon dag var den aktuella motsättningen borta, och allt var som vanligt.

Palle Amelin och Bruno Steller på bandyplan

8 Rasproblem

I dag, 1995, och alla andra dagar vill alla ha reda på hur det var med nazism och judar på skolan. Angående judar så fanns det kanske ett tiotal. Jag märkte ej någon skillnad på dem och oss andra. Det enda jag märkte var att de fick lov några dagar någon gång under terminen och försvann från skolan. När vi frågade varför, fick vi reda på, att de hade någon speciell heldag att fira. Möjligen var vi avundsjuka på det extra lovet, men någon motsättning såg jag aldrig. Under min lärartid fick jag detta bekräftat, när en elev från Göteborg, med både judiskt namn och utseende, anförtrodde mig att "Solbacka är den enda skola jag gått i, där de aldrig har kallat mig judedjävul och jag har gått i åtta olika skolor"

Vad som hade ägt rum före min tid har berättats mig och det är ingen söndagsskoleläsning. Både fana hade setts och sånger sjungits. Ett par år tidigare hade det berättats Titus, student 1942, funnits en grupp elever, under ledning av Esse Björkman som utövade vissa symbolhandlingar.

Visst fanns det nazister på skolan. Jag kom till skolan hösten 1943 och händelserna vid Stalingrad ägde rum hösten och vintern samma år. De värsta yttringarna av tysksympatierna hade börjat lägga sig. De, tyska marscherna var populära. En av de tuffa grabbarna (Bufflas) nöjde sig ej med att stampa takten. Han satte sig på en stol och hoppade i takt med den, för att fyrfaldigt starkare markera takten. Och visst hörde man både "Wir Fahren Gegen England" och Horst Wessel sången om "Die Braunen Bataljonen". Några

organiserade grupper fanns ej på min tid. Sympatierna var nog ej för nazismen utan för den tyska militären och den pompa och ståt, som fanns i Tyskland på den tiden. Flera av eleverna hade under ferierna rest där nere. Hur skulle ointresserade grabbar kunna ta ställning i ideologiska frågor på en tid då massmedia inskränkte sig till dagstidningar och lite radio. En nackdel med Solbacka var att vi levde isolerade från världen i övrigt. Ingen av de värsta skrikhalsarna visste vem Horst Wessel var och än mindre visste de något om Hitlers idéer. Mein Kampf fanns i biblioteket och jag lånade den en gång på uppmaning av Kalle Holm, efter tio sidor och dagar lämnade jag boken åter, jag begrep ingenting.

9 Mobbing

Ordet mobbing var ännu ej uppfunnet. Pennalism kallades det, men det var nog mera en form av att man retades. Goding hade nog haft erfarenhet av detta, så över detta vaktade hans örnöga särskilt vaksamt. (Goding var enögd) Visst talades det om det. När snön kom skulle "dopet" äga rum. Det hörde vi nya och hoppades på en snöfattig vinter. Men när nysnön kom och man under middagen hörde de "gamle" viska om dop, blev man lite skärrad. När vi kom ut så blev det ett helt normalt snöbollskrig under en kort stund. Vi nya, hösten -43, var så många och särskilt många stora och äldre grabbar, så kvällen avlöpte lugnt, samling över kaxissnacket där och sen hem eller till gymnastiksalen för brottning eller fäktning, sportgrenar som var populära vinterhalvåret.

Under årens lopp har dessa problem ofta diskuterats och min misstanke är att dessa avarter hade existerat på skolan, men Goding hade blivit varse dem och bekämpade dem med all kraft. Och det var ej lite, när Goding satte igång. Varje antydning på förtryck från en äldre elev mot en yngre resulterade i avstängning från elevhem och därmed togs syndaren hem. Detta gällde vare sig plågaren kom ifrån slott eller villa.

Mitt förhållande till rektor, lärare och husmödrar blev utmärkt. Att husmödrar tyckte synd om den f.d. sjuke Hans kan jag tänka mig, men varför var lärarna så vänliga mot mig. Jag fick ofta föra elevernas talan gentemot både rektor och lärare.

Terminen gick snabbt, Studenten togs av mina gamla klasskamrater. Det enda minnet jag har, förutom fotos, är hur "Palle" hjälptes att ta sig ut genom fönstret bakom skolan för han blev underkänd. Inte på brist av kunskaper, utan ett betyg i treterminkatalogen saknades Han hade bytt linjer flera

gångar, därför saknades ett betyg. Han blev fältflygare tog studenten vid försvarets skola i Uppsala och slutade som flottiljchef vid flyget.

10 Vårbal

Vid terminsslutet var det återigen en vårbal. Jag hade bekymmer varje år med att bjuda en flicka. Jag kände inte någon flicka på lämpligt avstånd. Så klasskamraterna fick förse mig med systrar. Första balen ordnade Claes W en dam från Stockholm. Men hon var för lång så efter middagen sprang hon och bytte till lägre skor, inte så vidare trevliga minnen. En gång fick Grim-Pålssons syster ställa upp. Alla hjälpte till vid förberedelserna, det förstärkte sammanhållningen. Danslektioner påbjöds, småpojarna stod i kö för att vara servitörer. Vid någon bals förberedelse ställde även Gabriel Falkenberg upp och hjälpte oss med transporter Han var både före detta elev och förälder till två elever,

Flickorna kom. Ockuperade de nyligen utflugna studenternas rum på Olympen. Jag fick bo kvar som ende grabb. Vi träffades, det lilla oskyldiga tafflande pratet före middagen, byte av kläder och uppsnyggningen och trumpetfanfarna som kallade till Gripsholmssalen. Presentationen inför kollegiet, drinken och sen placeringen. Allt var ju som man trodde att det skulle vara och senare också blev. Talen, maten, dansen till skolans egen orkester "Black And Ten" och fyrverkeriet, allt väl preparerat. Palle som var orkesterns trumpetare ställde upp, trots att han fått smita ut genom fönstret. Efter vickningen med lägereld vid sjöstranden, korv och bröd, följde den långsamma promenaden hem till flickans elevhem. Men där var det stopp.

11 Sommarloven

Sommarloven under min Solbackatid följde ett visst mönster. Först hem till Långsele, dit jag kom mitt i natten. Jag smög mej upp genom trapporna och in till mitt rum. Där stod Bella Donna, en strävhaarig foxterrier, och vinkade på svansstumpen. Hon skällde så fort någon gick på grusgången utanför vårt hus. Mina steg kände hon igen, sade inte ett knyst, förrän jag steg in genom dörren. Då bevisade hon att människans bästa vän är hunden.

Familjen 1944 på besök hos farmor. Bilen en Volvo 54 med gengasaggregat, på taket ett räcke där träkolen i 100 liters säckar fraktades. Huset är rött. Lärkträden finns kvar. Kaffet gott.

Mamma Elsa bjöd mig på alla mina älsklingsmaträtter och det var skönt en vecka. Jag följde med pappa på sjukresor, men mina kamrater från förr var ju borta. Olle Sehlstedt jobbade som slaggdräng i smedjan hos Högbergs Smedja i Sollefteå, Kurt Johansson vid posten. Och de som fortsatt vid Teknis i Härnösand var ute och praktiserade någonstans. Så redan efter en vecka flydde jag till farmor. Men mer kommer om dessa somrar i ett eget kapitel.

Sedan var det att återvända till Solbacka på sommarkurs. Engelsk och svensk stavning gjorde att betygen i dessa ämnen aldrig blev riktigt bra, BC. Men det fanns även något annat som drog. Där fanns ju kamraterna och alltid något att göra. I Långsele fanns intet. Många av klasskamraterna återkom och så var det nya intressanta grabbar. Sommarkurserna var egentligen idealet. Jobbet var ej så hårt och det fanns tid för annat.

På gårdarna runt omkring fanns det unga flickor från stan, som var ute på beredskapsarbete och praktiserade, Stjärnhovs Säteri hade ett helt dussin. Efter middagen så försvann vi på cykel från skolan för att besöka våra nyvunna vänner. Att det ibland regnade och att vi cyklade hem i bara kalsongerna, gjorde ju bara att minnet av dessa äventyr förstärktes. Även på Solberga fanns "hönsflickorna". Flickorna var inte dumma som höns, utan de

skötte några hundra höns. Där fann Finn Finnsson sin flicka, och det höll till förlovning, men ej längre.

På Dammhagens dansbana var det fest varje lördag, och vi missade inte en enda kväll eller tjej.

Sir Harry var sommarrektor, och hans lugn smittade av sig till hela organisationen. Vi höll mycket på med idrott och resan in till DN:s sommargala på Stadion med de världsbästa idrottsmännen var sommarens klo.

12 Sista ringen

På hösten samlades hela klassen på Olympen III. Pastor Bertil Edstöm var vår pater. Där fanns Kaj, Finn, Bengt D, Klas von 1/1, Kalle S. Mats Hallström, Göran Hesser, Kalle Munken. Stig Stocke, Anders W och Christer Fredholm. Sven Fredholm bodde som ½-pater bland realskoleeleverna på Nain. Han hade blivit ombedd och betrodd att ta ansvaret, ingen var därtill mera lämplig. Men han missade den sociala finslipning av kamrater, som man utsätts för i en så tät grupp. Vi var fjorton grabbar i klassen med Kalle Holm som herde - klassföreståndare. Vi utgjorde ett helt fantastiskt gäng. Matten var det Bengt och Göran som hjälpte oss med. Bengt kunde strunta i allt annat, när vi fastnade på ett mattetal. Sen kom han elva på natten och hade löst problemet. Och delade glatt med sig. Munken och Kaj var duktiga i engelska. Stig Stocke var den litterära typen, som visade med sitt ansikte och sin dialekt, "brommagrabb", vad han tyckte om författarna. Kalle Holm gjorde våra svensklektioner till små högtidsstunder.

Varje lördagslektion skulle en elev tala om en svensk modern författare, en introduktion och sedan diskuterade klassen om författarens liv och verk. Vilken hjälp jag har haft av dessa små stunder. Författaren skulle helst komma från elevens hemlandskap. Som medelpading fick jag svårigheter att hitta författare från Medelpad, som jag räknar som mitt landskap. Jag fick låna Lubbe Nordström och Pelle Molin från Ångermanland, jag bodde i deras landskap. Men sen var det knalt med författare från min del av Sverige. Jag minns att jag avundades de som hade anknytning till Värmland och Dalarna.

Jag är ledsen att jag inte kan berätta några större och saftigare historier om sattung jag varit med om. Jag var nog som kusinen från landet lite blyg och tyst. Men några incidenter, som jag var inblandad i, kommer jag ihåg.

Några kamrater hade på våren -48 beslutat att nu måste vi göra något, Christer, Stocke, Mats och jag. Konseljen, där planen lades upp var på Kaxis. Putte, en taxichaufför beställdes till kiosken kl. 20 00. Vi stack till Malmköpings Vårdshus. Tog en snaps till sandvikarna och fick in varmrätten,

hann smaka på den, då kommer hovmästaren och talar om att ett gäng lärare från Solbacka står där ute och skall in. Betalning och en snabb reträtt genomfördes till övre våningen. Någon måste ju uppehålla lärarna så de andra kunde försvinna. Naturligtvis blev det jag. Lärarna kommer in i matsalen och jag fick konversera lärarna. Det var Julle, Fritte och Selling. Det räckte med en minut för att grabbarna skulle komma ner från övervåningen bakom lärarna och ut. Sedan kunde jag också hastigt avvika. I brådskan att få igen bildörren fastnade Puttes fingrar. Han skrek ej, men nästan. Hemresan dominerades av snacket om vad skulle våra föräldrar säga. Eller mina, för det var ju bara mig de sett. Och jag fick lova att inte förråda någon.

Dagen efter kom Julle fram och där slöts ett fördrag, som har hållit. Inte med ett ord berördes vårt möte under den tid som var kvar av min Solbackatid inte heller senare. Nu är brottet preskriberat efter 62 år.

Ett annat exempel på hur oskyldiga våra upptåg var, när Christer, Mats Hallström och Lars Hansson planerade lördagskvällens övning. Jag åkte skidor över isen till Stjärnhov för att inhandla lite ingredienser till en liten supé på kvällen. Jag handlade krabba, vitt bröd och majonnäs. Men när vi skulle ha några öl, fick detta ej ske över disken, utan jag fick gå bakom disken in i lagret och där gömma 8 flaskorna i min ryggsäck. Godings jurisdiktion gällde även köpmannen Kindblad i Stjärnhov. Sedan skidade jag hem över isen. Sent på kvällen låste vi in oss på Christers rum. Man låste dörren genom att sätta det Svensk-Tyska lexikonet mellan handlaget och dörrposten. Supén var god, men vi stördes vid flera tillfällen av avundsjuka kamrater, som trodde, att vi hade något slags orgie därinne. Jag har några foton kvar, som kan styrka hela festens oskyldiga karaktär. Roligare var det inte. Kanske det förbjudna och avståndet i tid har ökat händelsens betydelse.

Gamfest på Olympen

13 Studenten -48.

Fortfarande hade jag det svårt med stavningen. Tre stavfel i svenskuppsatsen blev genast underkänt. Men jag upptäckte att om man skrev fackämnena, och fick A av fackläraren, sänkte Kalle Holm aldrig betyget under B, även om det fanns tre stavfel.

Inför varje svenskskrivning gällde det för mej att lista ut vilka fackämnena som var troliga. Vad hade vi läst efter förra uppsatsskrivningen i biologi, svensk litteraturhistoria, religionskunskap, geografi och historia. Vad kunde tänkas komma som skrivningsämnen. Jag blev expert på detta. Vi skev svenska ungefär en gång i månaden och måndagar var fast skrivdag.

Så varje lördag och söndag före denna svenskskrivning, så satt jag och läste in minst två tänkta ämnen. Skev uppsatserna och nästan lärde in dem utantill. Denna teknik utvecklade jag till fulländning. Så när studentskrivningen kom, tippade jag också rätt. Året var 1948 och vad kunde tänkas komma som uppsatsämne i historia det året. Westfaliska freden 1648 och hela trettioåriga kriget. 1848 tvingade mig att specialstudera Frankrikes revolutioner, när Napoleon II tog makten och det andra kejsardömets upprättande. För att inte tala om oroligheterna och brödköerna i Stockholm, Norrköping och små upproren i Jönköping. Allt som slutade på 48 läste jag noga in.

Studentskrivningen på den tiden ägde rum i gymnastiksalen, skolbänkar var ditfraktade under ledning av David vaktmästaren. Lärare som skulle vakta hade klätt sig i kostym och slips och våra platser fick vi genom lottens hjälp. Rektor Goding kom med ämnena. Det var spänning i luften högtidligt skulle jag vilja kalla det. Sigillen bröts och snabbt delades ämnena ut. Det historiska ämnet var "Europa för hundra år sedan". Det var ju bara att ösa på. Hur mycket skulle jag ta med? Jag koncentrerade mig på Frankrike och händelserna i Paris och sen lusläste jag stavningen, inte en osäker stavning fick förekomma. "Försök hitta en synonym som du kan stava" det var min ledstjärna. Det gick, Birken gav mig stort A på ämnesinnehållet och Kalle satte sitt B, trots några stavfel. Alla var vi nöjda.

De övriga ämnena gick något så när och när vi fick reda på i vilka ämnen vi skulle upp i muntan. var det bara att konstatera att turen var på min sida. Jag slapp franska för där var mina kunskaper urusla och även historia där mitt A hade krävt mycket jobb för att försvara. Gruppindelningen på fyra var också homogen. Förutom svenska och matte skulle vi upp i geografi och engelska. Min grupp skulle upp första dagen.

14 Muntan

Vi fick de fyra ämnena ungefär tio dar före muntan. Muntan var resten av inträdesprovet till Universitetet. Förr fick man fara till Universitetet för att inför professorerna visa vad man kunde. Nu kom professorerna ut till gymnasierna för att där se om kunskaper fanns för inträde vid Universitetet. 1948 tog 5000 av en årgång studenten, 2010 tar 95 % av varje årgång "studenten", vilken skillnad i både kvantitet och kvalitet.

Följande nätter lyste flitens lampor på Olympen. En natt knackade det på min dörr. Husmor Lisa stod där med ett glas mjölk och några hårda smörgåsar, hon hade från sitt fönster sett att det lyste så sent i mitt fönster. Alla tog muntan på fullt alvar. Bryntse hade gett oss omkring femtio exempel med bevis i matte, som vi skulle kunna. Vi övade alla bevisen, vissa exempel bättre och andra sämre. Bryntse fann på råd. På hans lista fanns en kolumn lodrätt för våra namn och en vågrät för varje exempel, där vi fick skriva in förkortningarna: G som betydde "gärna" och till motsatsen "UIO" som betydde "under inga omständigheter". Vi ändrade UIO till "Uridiot inom området" sedan "glömde" vi den friserade listan på Bryntses kateder, och han med sitt fina sätt förpassade listan i sin portfölj utan att ändra en min.

Under matteförhöret hade det blivit lite tid över som måste utfyllas. Då såg jag Bryntse smyga iväg och titta på listan. Bengt Danielsson fick en extra uppgift och gjorde en utmärkt förevisning.

I svenskan föll Fröding på min lott. Jag berättade och exemplifierade och under förhöret kom jag på något som varit helt dolt i nio år. Under en skolteaterföreställning i klass sex i Långsele hade Frank Hemberg deklamerat Frödings "Korpral Storm" så ofta och med så stor inlevelse, att hela klassen kunde den väl. Döm om min förvåning, för att inte tala om Kalle Holms, när jag avslutade min redovisning med att deklamera delar av dikten. Jag tror jag kan delar av dikten ännu." När korpral Storm var i kronans kläder/då gick han så stolt med sitt stolta geväder/på Trossnäs för konung och land/ gevädet det sken i hans hand/.....

I engelska hade jag inget att förlora, jag var redan underkänd, men enligt Hammarstrand klarade jag mig bra. I geografi gick det bra. Vegetationstyper i norra Sovjet blev mitt ämne.. Det gick bra för mig, men jag förstörde för Stig Stocke genom att gå för långt mot söder och därmed knycka en del av hans uppgift.

Sen var det skrutinium, då samtliga lärare och sensorer samlas för att genomgå varje elevs resultat under de tre senaste terminerna Av senare erfarenhet vet jag nu att de elever som hade "treterminkatalogen" klar, godkändes utan diskussion. Men så fort det fanns ett C i sista terminens

betygskatalog blev det diskussion. Fanns det då kompensation för detta C godkändes eleven om inte så "var det kört". För mitt C i engelska hade jag fyrdubbel kompensation.

Den första dagen klarade alla sig och glädjen stod högt i taket. De närmast sörjande mötte oss utanför skolhuset och prydde oss med blommor. Vi bars av våra kamrater ner till Kaxis och där röktes den sista cigaretten.

Claes von Heland bärs ned till Kaxis av bl a Anders Wilhelmson

15 Studentfester

Mamma Elsa hade kommit ned och lagts i karantän i Malmköping hos en gammal Sollefteåfamilj Ekestubbe. Han hade varit skogschef för Graningevarken, men hastigt fått en årslön och avsked. När muntan gått bra, sände jag min kallfaktor Schultz att ringa till Malmköping och tala om att det var klart att komma. Farbror Ekestubbe hade hyrt Malmköpings finaste taxi, en Packard, och i den kom Elsa till Solbacka för första gången. Georg hade förhinder!!! Varför har jag aldrig fått reda på. Lunchen på Solbacka minns jag intet av, men middagen i Malmköping med flera döttrar Ekestubbe, minns jag. Där i Malmköping sov vi över.

Dagen därpå for vi med tåg, hur det nu gick till, från Malmköping till Stjärnhov. Elsa for upp till Ulla i Stockholm. Vi tog emot andra dagens studenter och sedan försvann jag till Stockholm, där familjen återförenades. En god middag på Skansens Högloft, sedan avvek jag hem till Klas von Heland, där det var studentskiva. Bland Klas' mammas bekanta träffade jag

en fru Palm från Hudiksvall, som berättade, hur hon hade varit just i Borgsjö hos en familj Permansson, för de hade en så tjusig son. Döm om deras förvåning när jag talade om att det var hos min morfar hon hade varit. Den stilige sonen var morbror Viktor. Anna och Elsa kom hon mycket väl ihåg.

Efter någon dag for Elsa och jag hem mot Långsele. På Ånge järnvägsstation stiger Kalle Johansson på. En skogsarbetare från Magdbyn, som skulle fara till Långsele och träffa ”vittrinärn”. Studentmiddan, som Georg och jungfrun hade förberett, delades med Kalle Johansson. Hans ärende var att förmä pappa att borga för ett husköp i Gubbyn. Kalle J lämnade oss, när nästa tåg mot Ånge gick och pappa fick en sjukresa. Det var hemkomsten till Långsele.

16 Studentfirandet

Redan efter en vecka var jag på väg till Bengt Danielsson i Motala. Där bodde han och jag ute i deras sommarställe Varamobadet vid Vättern och hade det underbart. Utanför badet låg en liten ö där en flicka Falk bodde. Hon ingick i det gäng som slappade och badade på dan men på kvällen piggnade vi alla till. Vi döpte ön till Falklandsön. Vår segeltur mot norr fick avbrytas för Vättern visade sin styrka. Vi fick söka nödhamn i en liten vik, leta reda på en telefon och blev hämtade av pappa Sven. Familjen Danielsson var utsökt vänlig. Bröderna Hasse och Ulf hade ju också gått på Solbacka. Där fanns även en liten dotter. Hasse höll på att överta en fabrik, som familjen ägde. Ulf skulle överta guldsmedjan, Bengt skulle studera vidare. Lilla dottern önskade överta en handskaffär, som pappa Sven inköpt, för att ingen annan skulle överta en tom affärslokal intill hans guldsmedsaffär. Ständigt och jämt hände något där.

Sedan följde en studentskiva i Nyköping hos ”Bananen” Grim-Påhlsson. Därifrån härledes min bekantskap med ”Kurre” Askan-Hermelin. Som jag senare träffade hos Anders Och Elisabeth på Ånhammar. Återigen en stor fest, där tal hölls och gratulationer. Familjen Grim-Påhlssons villa låg strax intill slottet. Hur fick alla nattgästerna plats?

Sedan Stockholm igen och där jag mötte min vårbalstjej. Hon hade varit min brevvän sedan en vårbal. Vi gjorde en båttur under Stockholms broar. Jag tyckte mycket om henne hon var utbildad ”Kindergartenfröken.” Hon var nog lite för lugn och världs närvarande för mig. Hon hade blivit en dam. När hon i ett brev beskrev Anders, sin bror, som hade kommit tillbaka från USA med mycket större livserfarenhet än jag, som barnslig, omogen och naiv. Då tänkte jag. ”Vem är då jag, som levt i en skyddad miljö hela mitt liv?” När hon

föreslag att vi skulle förlova oss drog jag mig tillbaka. Jag var fri från alla måsten från alla håll. För första gången var jag en helt frigående ung grabb, Så var då min skoltid äntligen slut. Vad skulle jag göra? De flesta av mina studentkamrater ryckte in i militärtjänst. Våren 1949 fick jag göra militärtjänsten vid Lv 5 i Sundsvall. Vid kadettskolan i Linköping blev jag sjuk i pernisiös anemi och därmed olämplig som soldat. 26 månader var ej helt förspild tid. Jag fick nya erfarenheter, vänner och kunde ta del i det eviga tjatet om lumpen. Jag har varit reservofficer en månad, utnämningen och entledigande kom i samma kuvert men med en månads tidsskillnad. Att jämföra med min Solbackatid fyra och ett halvt år går inte. Den tiden är ett smultronställe.

Elev 214 har blivit Kandidat Norrman

17 Epilog. En ful fisk

I kapitel 15 har jag agnat en metkrok med ett fint bete; en kallfaktor. Avsikten är att fånga en mycket ful fisk en kattfisk. (se bild nedan) Enligt en skröna får ej kattfisk ligga till försäljning på en disk så att en havande kvinna kan se den. Fisken ser så äcklig ut så risk för missfall finns. När fisken ser det feta agnet blir den så glad och skriker omedelbart och när luftbubblorna når ytan hörs "Aftonbladet! Aftonbladet! Vad var det Jag sa! Här har Ni beviset att det förekommer pennalism, utnyttjande av yngre elever som slavar". Kattfisken kan icke motstå frestelsen utan sväljer glupskt både krok och agn. "Du har napp, Du har napp" hörs vida omkring. När den Fule kommer upp på land tas han omhand av särskilt kvinnliga journalister som gullar med honom i sina knän. Kattfisken berättar sin vesinon av historia i stället för att journalisterna frågar ut honom är det kattfisken som övertag befälet.

Kallfaktorn var eleven Göran Schultz gick i 4:5-an, motsvarande 8-an i dag. Jag hade pratat med honom några gånger det uppskattade han och vi blev vänner.

När muntan var över var jag godkänd student, Det var då jag kallade på "Herr Schultz" och gjorde honom för den dagen till min kallfaktor och bad honom ringa min mor som låg i karantän i Malmköping. Enligt min mor fullgjorde kallfaktorn sin uppgift mycket fint.

Blå havskatt, 18,7 kg rensad / gutted, 108 cm

Blå havskatt Northern wolffish

Anarhichas denticulatus
Krøyer, 1845.

Art: *denticulatus* (småtandad) ♀
Släkte: *Anarhichas* (klättrare) ♀
Familj: Anarhichadidae
 (havskattfiskar)
Ordning: Perciformes
 (abborreformer)
Klass: Actinopterygii
 (strålfeniga fiskar)

Copyright © Kent
Andersson.

2 oktober 2003.

Uppdaterad: 5 nov. 2007.

18 Lillemors tårta till kaffet vid jubileet

Sven och Lillemor bjöd på kalas på Jättna även vid vårt studentjubileum 1998. Jag vet ej hur många gånger klassen har fått gästa familjen Fredholm men många är det

Fjolårets student Masen har kommit ner för att bära ut Norrman

19 1948 års studenter 1998

Av fjorton elever i RING R IV a från 1948 fanns elva kvar 1998. Nu år 2010 i september är vi bara åtta kvar. Foto; Lillemor Fredholm

Ett tips till alla jubilerande:

Den bakre raden bör stå och den främre raden bör sitta på stolarna. Vi som på kortet sitter på golvet höll inte på att komma upp. Kaj Nelson till vänster har fortfarande Solbackaspänsten kvar, Christer måste hålla masken som sjöofficer, jag och "Munken" har redan fastnat, Bengt Danielsson grubar sig inför lyftet. Stig Stocke och Lars Hansson och nr 5 Carl Strömfelt i bakre raden har "stigit av". Anders Wilhelmson, Göran Hesser och Sven Fredholm fyller bakre raden

20 Arne Issenius glasmålning. Gåva till Folke från kollgiet.

Karin Goding överlämnade konstverket till Föreningen Solbackapojkarna. Föreningen gav konstverket till mig för lång och trogen tjänst.

21 Utrustningslista

Utrustningen

för, då han den
..... avreser till Solbacka läroverk,

utgöres av följande effekter:

3. st. kostymer *1. 2. 3.*
 2. par byxor dessutom
 9. st. dagskjortor
 2. » nattskjortor *1. 2.*
 4. » undertröjor
 7. par kalsonger
 » strumpor (6... nya, 7... gamla) *1. 2. 3.*
 1. » kängor, 2. par läga skor *1. 2.*
 2. » krugar, 3. halsdukar *1. 2. 3.*
 1. st. övermadrass
 2. » kuddar, 1. täcke, 1. filt
 2. par lakan
 2. st. örngott
 2. » handdukar *1. 2.*
 2. » näsdukar

Handskrivet den 5. feb. 1941

 (Målsmans namn.)

Kläder och samtliga effekter f. ö. äro alla märkta med
 nummer 214